

František Gellner – Po nás ať přijde potopa

LITERÁRNÍ DRUH, ŽÁNŘ, SMĚR/SLOH:

- Osobní lyrika – poezie – básně, popěvky
- Díla vycházejí na přelomu 19. a 20.st.
- generace tzv. anarchistických buřičů

ORG.JAZYKOVÝCH PROSTŘEDKŮ:

- Básně se podobají písničkám, jsou jednoduché, mají krátké verše, většinou i krátké strofy, některá strofa se i opakuje jako refrén, nepoužívá obrazná pojmenování, ale pojmenovává přímo, básně mají písňovou formu.
- Verše jsou prosté, mají pravidelný verš i rým a blíží se prozaickému sdělení. Jsou napsány formou popěvku nebo písň. Používá banální rýmy, nepoetická slova, častá je u něho i nemetaforičnost (na rozdíl od symbolistů). Svými verši chce vědomě šokovat poklidné měšťanstvo, užívá vulgarismy. Ve své básnické tvorbě hojně využívá dobových forem lidové zábavy (kuplety, šansony).
- Slovní zásoba obsahuje hovorové prvky, prvky obecné češtiny, vulgarismy, „jazyk ulice – jazyk hospod a kaváren“

TÉMATICKÁ VÝSTAVBA:

- Lyrickým subjektem je sám autor, Otevřenost sdělení je až šokující. Zdánlivě autor sám sebe v očích čtenářů snižuje. Píše o sobě kriticky a s cynismem, ale cynikem není, pouze se pokouší sám sebe moralizovat. Na dně však hluboká touha po opravdovém citu – tzv. „něžný cynik“.
- Oprošťuje od „veškerých zbytečných poetismů“ a píše poezii velice přímou s minimem složitých obrazů, důležité je vyjádřit myšlenku, přesně a nezkresleně.

Motivem je:

- šokovat
- provokovat
- obrovská nechuť povrchnímu a pokryteckému měšťáckému způsobu(stylu) života.

HLAVNÍ MYŠLENKA:

- Vyjadřuje skeptický postoj ke společnosti, hořkost nad životem, zklamání nad dobou. Cynizace svého života a svého životního postoje. Život zde dne na den, ironizace vyšších ideálů.
- Myšlenky anarchismu (úsilí o neomezenou svobodu člověka a odmítání autority státu), antimilitarismu(odmítání války) a vitalismu (oslava života a přírody).
- Zobrazil pocity mladé předválečné generace.

SPOLEČENSKO-HISTORICKÉ POZADÍ:

- Život v období Rakousko-Uherské monarchie ztěžoval českým umělcům život. Veškerá protimonarchistické tendence v dílech zakázány, trestány nebo cenzurovány. Řešení politiky císaře či nesouhlas s jakoukoliv činností monarchie na veřejnosti nepřipustný. Toto vše navíc s pokleslou morálkou měšťáctva, jež žije porchním, maloduchým a pokryteckým životem, dává za vznik skupině lidí nazvaných “anarchističtí buřiči”, kteří se začali objevovat na přelomu 19. a 20. století. Mimo Gellnera mezi ně patřil také Viktor Dyk, Fráňa Šrámek, Karel Toman či S.K. Neumann.

AUTOR:

- František Gellner se narodil roku 1881 v Mladé Boleslavi. Byl to básník, prozaik, kreslíř a karikaturista. Vystudoval gymnázium, nadále studoval techniku ve Vídni, poté malířství v Mnichově, Paříži a Drážďanech. Žil bohémským životem.
- Usadil se v Brně a jako karikaturista a fejetonista Lidových novin se také angažoval v politice. R. 1914 byl odveden do války. A poslán na haličskou frontu. V září 1914 prohlášen za nezvěstného, přesné datum a místo jeho úmrtí neznámo.

Básnické sbírky:

Radosti života (1903)

Nové verše (1919)

Don Juan (1924)

Potulná národ (1926)

LITERÁRNÍ KRITIKA:

Dobové kritiky Gellnera odsoudily s odmítavostí a podrážděností. Poukazovaly na nemorálnost, nízkost, vulgaritu a monotematicnost jeho prvotiny. Nadšení sklidil poze u blízkého okruhu přátel z básnických a uměleckých kruhů. Přijetí širší veřejností přišlo až spo jeho smrti s nástupem další a další generace čtenářů.

ODKAZ:

Dnes je již Gellner uznáván jako jeden z nejv. básníků české poezie 20. st. Jeho dílo bylo zhudebněno mnoha umělci: Jaromír Nohavica, Visací zámek, Pepa Nos, Vladimír Mišík, Katapult, Volant atd.